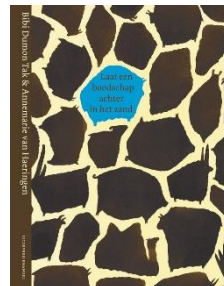

LESVOORBEREIDING CLOSE READING

Boek: Laat een boodschap achter in het zand
Schrijver: Bibi Dumon Tak & Annemarie van Haeringen
Hoofdstuk: De giraf
Groep: 5/6

Kerdoel:

De leerlingen kunnen benoemen wat verschillende kenmerken van poëzie zijn

Sessie 1: Wat zegt de tekst?

Doel: Ik kan benoemen wat de onderwerpen van de verschillende alinea's zijn.

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Over welk mens, dier of ding gaat deze eerste alinea?
- Welke personages spelen een rol in deze tekst?
- Waarom staan er rode schoenen op de rug van de giraf en wat zou de ladder hiermee te maken hebben?
- Waar gaat de alinea over?

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Begin met het lezen van de eerste alinea van het gedicht, geef hierbij de luistervraag mee aan de leerlingen: *over welk mens, dier of ding denk je dat deze tekst gaat en waarom?* Let erop dat je nog niet de titel van het gedicht vertelt. Laat de leerlingen vervolgens in tweetallen met elkaar overleg over welk mens, dier of ding deze alinea gaat en waarom ze dat denken. Bespreek vervolgens klassikaal.
- Zet de gehele tekst, inclusief afbeelding, op het bord en deel de tekst uit aan de leerlingen. Lees de gehele tekst voor.
- Bekijk samen met de leerlingen de tekst. Gebruik hiervoor een aantal van de volgende tekstgerichte vragen:
 - *Wie zijn de personages in dit verhaal?*
 - *Waarom staan er rode laarzen op de rug van de giraf en zou de ladder daar iets mee te maken hebben?*
 - *Wat zie je allemaal op de giraf?*
- Je kan ervoor kiezen om de leerlingen dit in schoudermaatjes te laten bespreken of je vormt groepjes en zet de vragen op het bord. Bespreek de uitkomsten klassikaal door middel van beurtstokjes.

- Model na het bespreken vervolgens dat je opvalt dat er in de eerste alinea veel vragen worden gesteld. Benoem dat je benieuwd bent naar waar al die vragen over gaan en wie deze vragen stelt.
- Verdeel de klas vervolgens in drie groepen. Elke groep gaat met een alinea aan de slag en gaat samen zoeken naar het onderwerp van de alinea. Groepeer zoveel mogelijk homogeen. De zwakkere lezers krijgen alinea een, de basislezers alinea twee en de sterke lezers krijgen alinea drie. Sluit zelf zoveel mogelijk aan bij de zwakkere lezers om het samen te doen.
- Vraag aan elk groepje om antwoord te geven op de volgende vraag: *Waar gaat jullie stukje tekst over?* Laat ze dit kort opschrijven. Waarschijnlijk is het ongeveer in de buurt van deze antwoorden:
 1. Het gaat over de lange nek of de hoogte van de giraf
 2. Het hart van de giraf
 3. De wens om het hart en de nek van de giraf te lenen

Hoe evalueer ik de les?

- Sluit de les af door terug te kijken op het leesdoel en klassikaal de antwoorden op de groepsvraag kort te bespreken.

Sessie 2: Hoe wordt het in de tekst gezegd?

Doel: Ik kan een overzicht maken van de kenmerken van de giraf uit het verhaal

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Welke kenmerken heeft de giraf?
- Over wie ging de tekst?
- Wat waren de onderwerpen van de alinea's

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Begin de sessie door samen met de leerlingen voorkennis te activeren uit sessie 1. Vraag hen om aan elkaar uit te leggen over **wie** het verhaal ging en **wat** de onderwerpen van de alinea's ook alweer waren.
- Benoem het lesdoel en laat leerlingen aan elkaar uitleggen wat zij vandaag gaan leren of laat hen het lesdoel hardop herhalen.
- Lees de gehele tekst voor terwijl de leerlingen meelesen. Tijdens het lezen kan je ook kort aandacht besteden aan de moeilijke woorden in de tekst, doe dit vooral modellend door vooruit of terug te lezen, of leg de woorden kort uit:
 - Suist
 - Giert
 - Brult
 - Aderen
 - Vuistdik
 - Ankertouw
 - Heimachine
 - Helse
- Open naast je tekst op het bord ook een leeg vel waar je aantekeningen kan maken of doe dit op een whitebord in de klas. Zorg ook dat elke leerling een A4 of A3 vel heeft. Zet in het midden van dit vel het woord giraf en laat de leerlingen dit nadoen. Op dit vel ga je al modellend een aantal kenmerken van de giraf opschrijven die je tegenkomt in de eerste alinea.
- Meteen in de eerste zin vind je al de termen *een wandelende uitkijktoren* en een *pyjama van blokjes hout*. Noteer deze op je aantekeningen vel en laat de leerlingen dit ook op hun vel noteren.
- Geef na het voorlezen van de eerste alinea de opdracht aan de leerlingen op zelf de overige kenmerken van de giraf uit de tekst verder in te vullen op hun woordweb. Tijdens het rondlopen kan je er ook op wijzen dat ze ook de informatie uit de afbeelding kunnen gebruiken. Als ze hun woordweb af hebben mogen ze deze bespreken met hun buurman/vrouw en eventueel aanvullen met dingen die zij nog niet hadden opgeschreven. Let op, er kan ook informatie worden opgeschreven die terug te vinden is op de afbeelding, dit is ook onderdeel van de tekst

Hoe evalueer ik de les?

- Blik terug op het lesdoel en maak de woordweb op het bord verder af met de input van de leerlingen. Vraag telkens goed waar ze deze kenmerken in de tekst hebben gevonden.

Sessie 3: Wat betekent de tekst?

Doel: Ik kan de kenmerken van poëzie herkennen in dit verhaal

Welke tekstgerichte vragen wil ik gebruiken?

- Welke kenmerken van poëzie zie je terug in de tekst?
- Waarom maakt de schrijver gebruik van beeldspraak?
- Kan je beeldspraak ook echt doen?
- Waarom is deze tekst poëzie?
- Waarom zou de persoon deze vragen stellen aan de giraf?
- Zou jij ook het hard en de nek van een giraf willen hebben?

Lesaanpak: waar geef ik instructie op en welke werkvormen gebruik ik? Hoe zorg ik dat leerlingen samen lezen, praten en schrijven?

- Blik met de leerlingen kort terug op sessie 2. Laat de leerlingen kort met elkaar overleggen over welke kenmerken ze van de giraf ook alweer hadden opgeschreven. Laat eventueel een paar leerlingen wat kenmerken klassikaal benoemen.
- Ze de volgende kenmerken van poëzie op het bord en ligt ze kort even toe:
 1. De dichter gebruikt vaak korte regels en weinig woorden
 2. De dichter gebruikt veel herhalingen (hetzelfde zeggen op een andere manier)
 3. De dichter snijdt zijn zinnen bewust af
 4. Zinnen kunnen meerdere betekenissen hebben
 5. De dichter gebruikt beeldspraak (iets wat niet echt kan)
- Stel vervolgens de vraag: *ik vind dat dit verhaal poëzie is, waarom denken jullie dat ik dat vind?* Laat de leerlingen dit in schoudermaatjes met elkaar bespreken.
- Bespreek met de leerlingen dat het je opvalt dat er veel korte zinnen worden gebruikt (meestal niet meer dan 5 woorden) en dat de zinnen op gekke plekken zijn afgesneden. Vraag aan de leerlingen waarom de schrijver dat zou hebben gedaan. Laat de leerlingen vervolgens twee kleurpotloden pakken. Laat de leerlingen kenmerk 2, 3 en 5 markeren in de tekst dit kan als volgt:
 - Als de schrijver de zin bewust afsnijdt zetten ze een kruisje aan het einde van de zin
 - Als de schrijver herhaling gebruikt, kleuren ze de woorden rood
 - Als de schrijver beeldspraak gebruikt, kleuren ze dat blauw

Model dit bij de eerste alinea. Laat ze de laatste twee alinea's in tweetallen verder afmaken. Veel van de vragen die worden gesteld in het verhaal zijn herhaling (dezelfde vraag in een ander jasje). Daarnaast zit er ook veel beeldspraak in deze vragen zoals *Stoot je je wel eens aan de regenboog?*

Hoe evalueer ik de les?

Vul gezamenlijk alinea 2 en 3 aan op het bord met de kenmerken die de leerlingen hebben gevonden. Blik terug op het lesdoel en herhaal nog een keer de kenmerken van poëzie.

1. De dichter gebruikt vaak korte regels en weinig woorden
2. De dichter gebruikt veel herhalingen (hetzelfde zeggen op een andere manier)
3. De dichter snijdt zijn zinnen bewust af
4. Zinnen kunnen meerdere betekenissen hebben
5. De dichter gebruikt beeldspraak (iets wat niet echt kan)

Bijlage 1: aantekeningenblad sessie 1

Boek: Laat een boodschap achter in het zand
Schrijver: Bibi Dumon Tak & Annemarie van Haeringen
Hoofdstuk: De giraf

Sessie 1

Wie: _____

Waar gaat de alinea over?

Bijlage 2: Woordspin sessie 2

De giraf